

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Modul 14

Pedagogický deník k předmětu Individuální pedagogická praxe – tandemová výuka

Dílo bylo zpracováno v rámci projektu „Podpora pregraduálního vzdělávání budoucích učitelů

na UK“, registrační číslo projektu CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_068/0016093, financovaného prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.

Toto dílo s názvem „Pedagogický deník k předmětu Individuální pedagogická praxe – tandemová výuka“ od autorky PaedDr. Nataši Mazáčové, Ph.D. je dostupné pod licencí Creative Commons BY (varianta: BY-SA) 4.0 International. Licenční podmínky jsou dostupné na adrese [http://creativecommons.org/licenses/by\(varianta by-sa\) 4.0/legalcode](http://creativecommons.org/licenses/by(varianta by-sa) 4.0/legalcode). Při zachování těchto podmínek, tedy především uvedení původu díla (varianta BY-SA + zachování licence), jste oprávněni dílo šířit, upravovat, a to i komerčně.

Toto dílo je licencováno pod [CC BY-SA 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/).

Dokument je určený studentům učitelství, provázejícím fakultním učitelům a garantovi pedagogické praxe z HTF UK

DOPORUČENÍ a POKYNY PRO ZPRACOVÁNÍ ZADÁNÍ V PEDAGOGICKÉM DENÍKU.

Úkoly zpracujte podle níže uvedeného písemného zadání a podle upřesňujících pokynů vyučujícího v kurzu. Pedagogický deník se zpracovanými úkoly bude jedním z podkladů pro udělení zápočtu z předmětu Individuální pedagogická praxe tandemová výuka.

Předložení pedagogického deníku

Za účelem udělení zápočtu předloží student po ukončení Individuální pedagogické praxe ve variantě Tandemová výuka v určeném termínu ke kontrole garantovi praxe pedagogický deník a další požadované materiály a dokumenty a hodnocení studenta.

Cíl a smysl tvorby pedagogického deníku

Cílem tvorby pedagogického deníku k individuální pedagogické praxe ve variantě tandemová výuka je kompletní písemné zdokumentování celého průběhu pedagogické praxe studenta. Jedná se o dokumentaci veškerých aktivit, které se týkají pozorování výuky zkušených učitelů, plánování výuky spolu s tandemovým učitelem, tedy záznamy konkrétních příprav na vlastní výuku, dále dokumentace vlastní výuky a její následné reflexe s provázejícím tandemovým učitelem a spolužákem v jednotce a v neposlední řadě i záznamy sebereflexe studenta. Všechny tyto aktivity se dějí ve spolupráci s provázejícím fakultním učitelem.

Zaznamenávání průběhu a výsledků sebereflexe formou pedagogického deníku je jedním z významných nástrojů podpory systematické sebereflexe studenta učitelství. Forma a způsob zaznamenávání v deníku je v zásadě na volbě studenta. V deníku by měl být vždy prostor pro vlastní názory, komentáře a sebehodnocení studenta učitelství.

Doporučení pro dokumentování cenných zkušeností z vlastní pedagogické praxe

Pravidelně a průběžně si vedte záznamy o vlastní výuce, v nichž se pokusíte reflektovat podnětné a neočekávané situace, které měly vliv na vaše pedagogické myšlení a které ovlivnily vaše postoje či jednání. Na společnou reflexi s ostatními spolužáky zpracujte minimálně dva záznamy takových situací s popisem toho, co si ze situace odnášíte.

Obecná doporučení na tvorbu textu v pedagogickém deníku

- Zmiňuji konkrétní dopady zpětných vazeb k záznamům na můj rozvoj.
- Konfrontuji své myšlenky s vybranými koncepty, teoriemi a výzkumy k danému tématu.
- Svě zkušenosti dokládám konkrétními příklady.
- Svá tvrzení podporuji argumenty a důkazy.
- Doplním zdroje (literaturu, videa apod.) v souladu s citační normou.
- Text má náležitou odbornou jazykovou úroveň.

Zadání k tvorbě Pedagogického deníku k předmětu Individuální pedagogická praxe – tandemová výuka

Jméno:

Studijní obor:

Akademický rok/semestr:

Škola: ...

Jako zdroje informací pro tvorbu deníku můžete využít:

- Webové stránky školy.
- Školní vzdělávací program se zaměřením na předmět vaší výuky.
- Harmonogram školního roku.
- Zákonné normy a závazné pedagogické dokumenty.
- Pedagogickou dokumentaci školy.
- Tematická setkání s vedením školy, s výchovným poradcem, s učiteli, s provázejícím učitelem.
- Záměrné pozorování ve výuce.
- Vlastní výuka v tandemu s fakultním učitelem.
- Rozhovory se žáky.
- Osobní účast na mimovyučovacích aktivitách – dozory, pomoc učiteli, setkání s rodiči, administrativa apod.
- Příprava na výuku v tandemu s fakultním učitelem.
- Reflexe náslechů ve výuce v tandemu s fakultním učitelem.
- Sebereflexe vlastní výuky.

Doporučené aktivity ve škole a mimo školu:

- Vlastní výuková činnost v roli učitele.
- **Výuka v tandemu s fakultním učitelem.**
- Záměrné pozorování žáků ve výuce – vlastní i dalších pedagogů.
- Komunikace s vedením školy, učiteli, asistenty pedagoga ve škole.
- Rozhovory se žáky.
- **Spolupráce s tandemovým fakultním učitelem, který koordinuje praxi, případně s dalšími učiteli.**
- **Příprava na výuku – plánování na různých úrovních společně s tandemovým učitelem.**
- **Reflexe vlastní výuky s tandemovým fakultním učitelem, případně dalšími učiteli.**
- Mimovyučovací činnosti ve škole či mimo školu na základě doporučení od vedení školy, či fakultního učitele.
- Písemné záznamy všech vašich aktivit, které považujete za důležité.
- Sebereflexe výuky.

Přehled zadání, která zpracujete písemně do Pedagogického deníku

1. Charakteristika školy

Zpracujte charakteristiku práce školy, v níž realizujete Individuální pedagogickou praxi, ve které vyjádříte váš názor na kulturu školy.

2. Plán celé individuální pedagogické praxe

Vypracujte plán vašich činností ve škole. Popište, které pedagogické činnosti s akcentem na tandemovou výuku budete ve škole vykonávat a kdo garantuje realizaci vaší pedagogické praxe a spolupráci za školu.

3. Zpracování příprav na výuku

Vypracujte podrobné přípravy na vlastní výuku

4. Zpracování podrobné reflexe vaší výuky a následků ve výuce dalších pedagogů

Vypracujte podrobné reflexe vlastní výuky opřené o rozhovory s tandemovým fakultním učitelem

5. Popis a reflexe podnětných pedagogických situací.

Vyberte a popište minimálně dvě zajímavé, vámi neočekávané či problémové situace, které považujete z **hlediska tandemové výuky za inspirativní**. Popište tyto situace i s případným navrženým řešením.

6. Zpracování závěrečné evaluace vaší pedagogické praxe

Zpracujte závěrečnou reflexi s akcentem na model tandemové výuky v níž:

- Zpracujete evaluační nástroj pro sebehodnocení a hodnocení na individuální pedagogické praxi se zvláštním zřetelem na specifika tandemové výuky.
- Vyhodnotíte naplnění svého plánu (projektu) pedagogických aktivit se zaměřením na specifika tandemové výuky.
- Popíšete role, do kterých jste se během Individuální pedagogické praxe v tandemové výuce dostali.
- Vyhodnotíte, které činnosti, aktivity, procesy v průběhu plnění Individuální praxe v tandemové výuce pro vás byly osobně nejvíce přínosné, rozvíjející a proč.
- Vyhodnotíte limity Individuální pedagogické praxe ve variantě tandemová výuka a vyjádříte doporučení na další proces realizace této praxe.

Nedílnou součástí realizace Individuální pedagogické praxe ve variantě tandemová výuka je vaše aktivní účast na reflektivních seminářích na HTF UK. Každý si připravíte a budete s ostatními studenty – spolužáky z kurzu Individuální pedagogická praxe sdílet alespoň **dvě podnětné, např. problémové situace, inspirativní zkušenost z vlastní výuky** či jiný zajímavý podnět, **který se váže především k tandemovému modelu výuky**. Zároveň si připravíte a **položíte v diskusi na reflektivních seminářích na fakultě otázky**, na které hledáte odpovědi, **jež se váží ke specifikům modelu tandemové výuky**.

POZOR! Všechny popisované situace a charakteristiky dítěte či skupiny žáků je třeba zpracovávat anonymně v kontextu zachování pravidel GDPR.!!!

Doporučená odborná literatura k samostudiu – studijní materiály jako studijní opora

Povinná

MAZÁČOVÁ, N. *Pedagogická praxe*. Praha: Univerzita Karlova v Praze – Pedagogická fakulta, 2014. ISBN 978-80-7290-673-4.

MAZÁČOVÁ, N. *Vybrané problémy obecné didaktiky*. Praha: Univerzita Karlova v Praze – Pedagogická fakulta, 2014. ISBN 978-80-7290-677-2.

Doporučená

FILOVÁ, H. *Budoucí učitelé na souvislé praxi aneb rukověť cvičného učitele*. Brno: Paido, 1999. ISBN 80-85931-73-7.

HAVEL, J. a T. JANÍK (ed.) *Pedagogická praxe v pregraduální přípravě učitelů*. Brno: Pedagogická fakulta MU. ISBN 80-210-3378-9.

JANÍK, T. (ed.) *Úloha fakultního cvičného učitele a fakultní cvičné školy v přípravě budoucího učitele*. Brno: Pedagogická fakulta MU, 2002. ISBN 80-86633-011-2.

SPILKOVÁ, V., A. TOMKOVÁ, N. MAZÁČOVÁ, J. KARGEROVÁ a kol. *Klinická škola a její role ve vzdělávání učitelů*. Praha: Pedagogická fakulta UK, 2015. ISBN 978-80-7290-832-5.

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání

HRABAL, Vladimír a Isabella PAVELKOVÁ. *Jaký jsem učitel*. Praha: Portál, 2010.

PAVELKOVÁ, I. *Motivace žáků k učení: perspektivní orientace žáků a časový faktor v žákovské motivaci*. Praha: Univerzita Karlova, 2002. Praha: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, 2014. ISBN 978-80-7290-673-4.

SLAVÍK, J. *Hodnocení v současné škole*. Praha: Portál 1999.

STARÝ, K.; LAUFKOVÁ, V. *Formativní hodnocení ve výuce*. Praha: Portál, 2016.

ŠEĐOVÁ, K.; ŠVARČÍČEK, R. *Komunikace ve školní třídě*. Praha: Portál, 2012.

ŠEĐOVÁ, K., ŠVARČÍČEK, R. *Jak se učitelé učí: Cestou profesního rozvoje k dialogickému vyučování*. Brno: MU 2016.

Elektronické zdroje:

ADLER, M. *Tandemová výuka. Co? Proč? Jak?*

<https://marekadler.cz/tandemova-vyuka-co-proc-jak/>

<https://www.ped.muni.cz/pedagogika/tandemova-vyuka/>

Mnoho zajímavých a podnětných zkušeností, zážitků a inspirace vám přeje odborný garant kurzu Nataša Mazáčová z katedry učitelství na HTF UK Praha

Komentář autorky k pojetí a smyslu výstupu.

Pedagogický deník k Individuální pedagogické praxi ve variantě tandemová výuka vznikl jako zcela nový formalizovaný dokument výstupu z kurzu Individuální pedagogická praxe. Již samotný návrh dokumentu a jeho využití studenty v průběhu individuální pedagogické praxe je tedy inovací, neboť do realizace projektu a finalizace výstupů projektu nebyl na HTF UK ujednocený model pro tvorbu Pedagogických deníků. Je zamýšlen jako opora studentům pro zdokumentování vlastní pedagogické praxe a přidanou hodnotou je skutečnost, že řada zadání k tvorbě deníku sleduje reflektivní pojetí praxe, vede studenta k cílené reflexi a sebereflexi. Pomáhá studentovi v procesu utváření dovednosti sebehodnocení a sebereflexe v procesu konstituování vlastního pojetí výuky na počátku jeho pedagogické činnosti.

Výstup vykazuje jistou míru shody s dalšími výstupy projektu, a to konkrétně k modulu č. 12 – Pedagogický deník k předmětu Individuální pedagogická praxe a k modulu č.15 Pedagogický deník k předmětu Asistentká praxe s reflexí.

Smyslem shody je ujednocení metodického modelu a metodických postupů při vedení dokumentace pedagogických praxí na HTF UK. Zároveň je logické, že zacílení, organizace a částečně i obsah některých pedagogických praxí jsou obdobné, a tedy i požadavky na tvorbu pedagogických deníků se nemohou příliš odlišovat.